

Macro-economie (deel 1)

In de macro-economie wordt gezocht naar de factoren die de hoogte van de nationale productie bepalen.

Een belangrijke ontdekking werd gedaan door J.M.Keynes. Er heerst niet automatisch evenwicht op de arbeidsmarkt.

Om dit punt duidelijk te maken moeten we een onderscheid maken tussen inkomensevenwicht en bestedingsevenwicht.

Het inkomensevenwicht:

In het inkomensevenwicht geldt dat de vraag en het aanbod van goederen in een heel land aan elkaar gelijk is.

De vraag naar goederen noemen we de effectieve vraag, het aanbod van goederen is de productie.

De effectieve vraag:

De effectieve vraag in een land wordt uitgeoefend door de consumenten, de producenten, de overheid en het buitenland.

Als consumenten vraag uitoefenen naar producten dan noemen we dat *Consumptie*. Als de producenten vraag uitoefenen naar producten noemen we dat *Investerings*. De overheid die vraag uitoefent noemen we *Overheidsuitgaven*. Het buitenland oefent ook vraag uit, dit is het saldo van *Export* en *Import*.

Er geldt:

$$EV = C + I + O + E - M$$

Als we het hebben over de vraag naar producten in een land dan bedoelen we de vraag zoals die gepland is door de economische subjecten. Dit betekent dat we het hebben over de vraag zoals die vooraf (ex-ante) geldt.

Immers achteraf (ex-post) zullen vraag en aanbod altijd aan elkaar gelijk zijn.

Waarom?

Omdat alles wat niet wordt gevraagd maar wel is geproduceerd een ongeplande investering is van de bedrijven. Dus geproduceerde goederen die in het magazijn blijven liggen zijn ongeplande investeringen en behoren tot de ex-post investeringen.

We spreken dus van inkomensevenwicht als de vooraf gewenste vraag gelijk is aan het aanbod.

Het aanbod:

Het aanbod van producten wordt verzorgd door de producenten. Het aanbod wordt gevormd door alles wat er in een land in een jaar wordt geproduceerd. Het is gelijk aan het *Netto Nationaal Product*. Zoals we al eerder hebben gezien is dit netto nationaal product gelijk aan het *Nationaal Inkomen*.

Conclusie:

Er is inkomensevenwicht als de vraag en het aanbod van goederen aan elkaar gelijk zijn. De vraag naar goederen is de effectieve vraag, het aanbod van goederen is het NNP, hetgeen gelijk is aan het nationaal inkomen.

De evenwichtsvoorwaarde luidt dus:

$$EV = Y$$

De gedragsvergelijkingen:

We gaan vervolgens onderzoeken wat de verschillende subjecten hebben gepland. Voor de consumenten is het aannemelijk te veronderstellen dat zij hun vraag voor een belangrijk deel afhankelijk maken van de hoogte van het beschikbare inkomen. Verder kent hun vraag naar goederen ook nog een autonome component.

Dit betekent dat het gedrag van de consumenten weergegeven kan worden door de volgende vergelijking:

$$C = c(Y-B) + C_0$$

De producenten zullen hun investeringsgedrag voor een belangrijk deel laten bepalen door de hoogte van de rente. Soms nemen we dit op in het model soms niet.

We veronderstellen dat de hoogte van de investeringen niet afhankelijk is van de hoogte van het nationaal inkomen.

Het gedrag van de producenten kan dan met de volgende vergelijking worden weergegeven:

$$I = I_0$$

De uitgaven van de overheid zullen we ook onafhankelijk van het nationaal inkomen veronderstellen.

Het gedrag van de overheid wordt dan door de volgende vergelijking beschreven:

$$O = O_0$$

Ook de export is onafhankelijk van het nationaal inkomen:

$$E = E_0$$

De importen daarentegen zullen wel bepaald worden door de hoogte van het nationaal inkomen:

$$M = mY$$

Dit betekent dat de effectieve vraag luidt:

$$EV = c(Y-B) + C_0 + I_0 + O_0 + E_0 - mY$$

Hoe gedragen de producenten zich wat betreft het aanbod?

Als de producenten merken dat ze teveel hebben aangeboden, dat wil zeggen dat $NNP=Y > EV$, dan zullen ze in een volgende periode minder gaan aanbieden.

Merken de producenten dat ze te weinig hebben aangeboden, dat wil zeggen dat $NNP=Y < EV$, dan zullen ze in een volgende periode meer gaan aanbieden.

Maar dat betekent dat er evenwicht zal heersen als:

$$EV = Y (=NNP)$$

Dus als er geldt:

$$Y = c(Y-B) + C_o + I_o + O_o + E_o - mY$$

Als we nu verder veronderstellen dat de belastingen afhankelijk zijn van het nationaal inkomen. Dus dat er geldt:

$$B = bY$$

Dan is er evenwicht als er geldt:

$$Y = c(Y-bY) + C_o + I_o + O_o + E_o - mY$$

Dus:

$$Y = \frac{1}{1 - c + cb + m} (C_o + I_o + O_o + E_o)$$

Hiermee is het model opgelost. We hebben Y uitgedrukt in louter exogene grootheden.

Exogene grootheden zijn grootheden die buiten het model worden bepaald.

De endogene grootheden worden gevonden binnen het model.

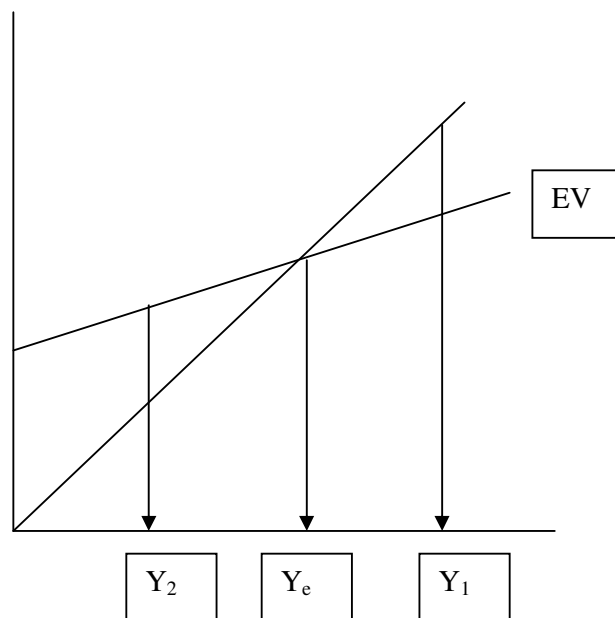
De exogene grootheden zijn:

$c, b, m, C_o, I_o, O_o, E_o$

De endogene grootheden zijn:

C, I, O, E, M en Y

Hieronder wordt de bepaling van Y met behulp van een grafiek getoond

Stel het inkomen is Y_1 : Het aanbod is groter dan de vraag. De producenten gaan minder produceren. Het inkomen daalt.

Stel het inkomen is Y_2 : Het aanbod is kleiner dan de vraag. De producenten gaan meer produceren. Het inkomen stijgt.

Stel het inkomen is Y_e : Het aanbod is gelijk aan de vraag. Er is inkomensevenwicht. De producenten zullen de productie niet wijzigen. Het inkomen blijft gelijk.